

KICSI FALUNK

2009. október

V. évfolyam 5. szám

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT
ÉS A KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

Mindenszentek, halottak napja

*Virágok a sírokon, szelíden hunyorgó
mécsesek pislákolnak a temetőben, s
alkonyatkor varázsosan nyugodttá, csendessé
teszik a sírkerteket. Emlékezünk. Ez az ima és
az elhunytakra való emlékezés időszaka.*

E napokon szokás a sírok megtisztítása, feldíszítése. Gyertyákat, mécseseket gyújtunk elhunyt szeretteink emlékére. Halottak napja környékén a kisszékelyi temetőt is sokan felkeresik, azok is, akik az év többi részében kevésbé rendszeresen tudják hozzátartozóik sírját látogatni.

Az Önkormányzat és az Egyesület is igyekezett mindent megtenni, hogy szép környezet fogadja az érkezőket.

Szeretném közzétenni *Szilágyi Dénesné Savanyú Éva* köszönetét, aki ezt mondta telefonon:

“Savanyú Éva vagyok Pákozdról. Kisszékelyből származom, osztálytársaim voltak Agócs Kati, Csepregi Anti... Érdeklődöm, hogy ki tartja rendben a temetőt. Az elmúlt héten ott jártunk, és azt tapasztaltuk, hogy nagyon szép. Az elmúlt időszakban betegségeken vagyunk túl. Felvértezve indultunk útnak, hogy mi vár ott ránk és kellemes meglepetés volt számunkra.

Tóth Laciék Váralotáról is ott voltak a hétvégén és hasonló pozitív élményekkel távoztak. Voltunk a székesfehérvári temetőben, még ott sincs így rendben.

Köszönjük.”

(PÁ)

Harcos Katalin

Gyertyát gyújtok...

Bársonypuhán átölel az este.
Sírkertekben ezernyi gyertya ég
lángujjaival az égre festve
kedves halottak kósza emlékét.

Parányi lángjuk tánca elvakít,
árnyékok írnak titkokat közénk,
s édes-bús emlékhálót felszakít
a bánatpók, majd újat fon
körénk...

Dús virágillat tölti be tudóm,
Az emlékezés szent virágai...
borús álmainkat messze űzön
tündökölnék színpompás szirmai.

Egy-egy gyertyát gyújtok
mindenkiért
akiket a sors már távolra vitt,
de apám sírhantján leteszem
még
nézd, kedvenc hófehér virágait.

Titkon szívemre csendes béke
száll
amint sírjánál lehajtom fejem.
Nem ragadta el végleg a halál,
Hisz bennem él, míg rá
emlékezem.

Közhírré tétetik...

Eladó egy Mitsubishi L300 típusú, 9 személyes, 1997-es évjáratú gépkocsi bruttó 500 000 forintért.

A gépkocsi az önkormányzat tulajdona, érdeklődni a 06/74/403-650-es telefonszámon lehet.

Az „Ezer éves Tolna megye” megyezászlót **Dr. Puskás Imre**, a megyei közgyűlés elnöke adja át településünknek ünnepi testületi ülés keretében november 26-án 14 órakor a Közösségi Házban. Mindenkit szeretettel várunk!

A falu földprogramja keretében nagyon jó minőségű fűszerpaprikát neveltünk ebben az évben. Mindenkinek lehetősége van 3000 Ft/kg egységáron örölt paprikát vásárolni az önkormányzat konyháján.

Fogadóórák

Körjegyző: csütörtök 8-tól - 16 óráig

Körzeti megbízott: minden hónap első hetében 11-től - 12 óráig a Hivatalban

Szerkesztőségünk tájékoztatja olvasóit, hogy az újság számait e-mail címre kézbesíteni tudja. Kérjük, hogy igényét a kicsifalunk@freemail.hu e-mail címen jelezze.

Közérdekű telefonszámok:

Dr. Vágvölgyi Mária házi orvos:
Tolnanémedi Rendelő: 74/403-896 vagy
Mobil: 20/92-42-308

Simontornyai Központi Orvosi Ügyelet:
74/318-104

Dr. Nagy Péter Kristóf állatorvos:
Mobil: 06-30-499-38-06

Könyvtári nyitvatartás:

szerdán: 16-21, péntek: 16-20, szombat:
10-12 és 16-20, vasárnap: 15-17 óra.

Novemberi miserend:

November 1. vasárnap – 11.30 – szentmise

November 8. vasárnap – 11.30 – igeliturgia

November 14. szombat – 15.00 – szentmise

November 22. vasárnap – 11.30 – szentmise

November 29. vasárnap – 11.30 – igeliturgia

(Fotó: Pajor Ágnes)

Október 28-án befejeződött a Művelődési Ház külső felújítása, ezzel kicsit több mint két év munkálatainak a végére tettünk pontot. A munka menete három fázisban történt.

Első dolgunk 2007-ben a rossz állapotban lévő tető és csatornarendszer cseréje volt. Erre 2 millió 46 ezer Ft állami támogatást kaptunk, melyhez 255 ezer Ft önrészt tett az önkormányzat.

Második ütemben 2008-ban az épület belső felújítását végeztük el. Ez magában foglalta az álmennyezet elkészítését gipszkartonból, az olajfestékes lábazat leverését és szellőző vakolattal a visszavakolását, az épület teljes festését, a villamos hálózat teljes felújítását, valamint a nyílászárók teljes körű cseréjét. Ehhez 4 millió forint állami támogatás mellett 450

ezer forint önrészt tett hozzá az önkormányzat.

Harmadik és egyben utolsó fázisunk – mint fent említettem – most fejeződött be. Ebben alászigeteltük speciális fémlemezekkel az épületet, a teljes külső homlokzatot beszigeteltük hungarocellel, és kapott egy színes nemesvakolatot, a kéményeket beszíneztük, a lábazatot kijavítottuk és befestettük. Erre 2 millió 750 ezer Ft állami támogatást és 485 ezer Ft önrészt költöttünk. Az épület fűtés-korszerűsítése még 2003-ban megvalósult.

Az épületre összesen mintegy 8 millió 800 ezer Ft támogatást és 1 millió 200 ezer Ft önrészt, összesen mintegy 10 millió Ft-ot költöttünk. Az épületfelújításra a támogatást pályázaton nyertük el, ezt az összeget másra nem fordíthattuk.

Teljesen megújult a Művelődési Ház!

Mivel a Művelődési Ház a település központjában lévő, településképet meghatározó épületünk, úgy gondolom, nem volt hiábavaló a munkánk, valamint valószínűleg néhány évtizedig ilyen jelentős beruházást nem kell végeznie az épületen a településnek.

A fővállalkozó mindhárom évben Reidl Henrik tamási lakos volt, akinek kiskékelyi kötődése is van, ő Fábíán Gyuri bácsi veje.

Itt szeretném megköszönni mindazok segítségét, akik akár munkájukkal, saját gépeikkel, szerszámaikkal, vagy kedvezményes anyagvásárlási lehetőséggel hozzásegítették az önkormányzatot ahhoz, hogy a bekerülési költséget lényegesen csökkentjük, vagy azért az összegért több munkát elvégezhessünk.

Keresztes László
polgármester

Csepregi Ferenc

Múltidéző

Mindenszentek, temető, temetkezési szokások

Az ember mindig közel akarta tudni magához a halottait, ezért a temetés helye szorosan kapcsolódott (és kapcsolódik) a lakóhelyhez. Ezt kívánja a célszerűség is - ne kelljen messzire menni temetéskor, s majd a sír ápolásakor. Ugyanakkor mindig élesen elválasztották az élők lakhelyét a holtak birodalmától. A halottaktól való ösztönös idegenkedés óvni igyekszik a személyiséget azzal, hogy határozottan megkülönbözteti az élőket és a holtakat. A két kategória nem keveredhet, ezt számos írott és íratlan törvény, szokás szabályozta így. Az ember tehát nem akar és nem is tud teljesen elszakadni halottaitól, ugyanakkor nem élhet szoros közelségben velük. Ez a kettősség az emberi lét egységéből, a test és lélek dualizmusából adódik. De az élet mindennapi dolgainak továbbviteléhez is meg kell teremteni egy bizonyos fokú elhatárolódást. Nap mint nap megfogalmazzuk ezt "az élet megy tovább" köz-helyével.

Másrészt viszont az ember nem feledkezhet meg őseiről, gyökereiről, mindarról, amit hozzátartozóitól kapott. Ha szeretetet kapott, azt elfelejteni lehetetlen lenne. Ez pedig már a lélek megnyilvánulása.

Lélek és test - esetünkben a gyász és a sírhant. Ha bármelyiket kiemeljük a kettő közül, és eltűzött jelentőséget adunk neki, a másik oldal rovására tesszük azt.

Megbontjuk az egységet akkor is, ha csak lélekben gyászolunk, és akkor is, ha csak külsőségekben. Az egység megbomlását jelzi, tükrözi a gyommal borított hant éppúgy, mint az agyonvirágzott, drága kripta. Valamit rosszul csináltunk, nem jól működtek ösztöneink, önvédő lelki mechanizmusaink, nem találtuk meg a helyes arányt, nem jól gyászoltunk.

Túlzottan "leszámoltunk" halottunkkal, vagy épp ellenkezőleg: még mindig fájdalmasan bennünk él, nem tudtuk magunkat kellően elkülöníteni, és ez a további életünket akadályozhatja, mindennapi kapcsolataink rovására mehet.

Egy sír milyensége, ápoltsága vagy ápolatlansága, díszessége, elhagyatottsága, természetessége, mesterkéltisége stb. mintegy képet mutat az utódok, az élők személyiségéről, márpedig "ahogy halottainkat tiszteljük, úgy viselkedünk az élőkkel is" - írta Lenau.

Bár ismertek a temetkezés más módjai is (balzsamozás, hamvasztás), kultúrkörünkben évszázadokon át uralkodó szokás az elföldelés volt. Őseink számára az látszott megnyugtatónak, ha a holttest ismét egyesül a természettel, az anyafölddel, ezért temetkezésre ligetes, fás helyeket, erdőket választottak.

Később jól megfelelt a földbe temetés a vallás "porból lettünk, porrá leszünk" tanításának.

A kereszténység befolyásának nyomán az egyre szaporodó templomok mellé kezdtek temetkezni, sőt ezt később Szent László törvénnyel elő is írta. A halottakat arccal a szentély felé fordították.

A templomok általában magaslaton, a település kiemelkedő pontján épültek, s ősi (pogánykori) törekvés volt a temető magaslatra helyezése (talajvíz, áradások miatt). Ez a tény tehát megkönnyítette a törvény elfogadását, betartását. Noha az egyház a halál utáni egyenlőséget hirdette, a társadalom fontosabbnak tartott és vagyonosabb tagjai közvetlenül a templomfal közelében, vagy a templomban kaptak sírhelyet, míg a kivégzettek, öngyilkosok csak a temetőárokba vagy a temetőfalon kívülre, jeltelen sírba kerülhettek.

A kisszékelői temető szintén a régi kálvária dombon álló templom körül található. A templomnak már látható romjai sincsenek. A Styrum Limburg család adományából 1823 évben megépült az új templom, de a régi templom helyét a kálvária dombon még az 1960-as években is téglamaradványok jelezték.

A falu az 1870-80-as évekig csak a mai alsó temetőbe temetkezett. Miután a falu népessége gyorsan növekedett, megnyitották a ma régi temetőnek nevezett területet. Az alsó temetőben az egyik legrégebbi síremlék a ravatalozó mögött található. A néhai Bodó Jánost 1883-ban temették oda. A régi temetőben a legrégebbi sírok szintén ebből az időből származnak. Sok faragott tölgy- és akácfaiból készült fejfa a mai napig épen, jól olvashatóan megmaradt. Érdemes tavasszal vagy nyáron felfedező útra indulni, szép látvány a kék színű virágszőnyeggel borított temető a régi fejfákkal.

Egy ideig mindkét temetőt használták. A falu népességének gyarapodásával a

„A társadalom életében a ma nem érthető meg a tegnapi nélkül.”

Mályusz Elemér

katolikusokon kívül egyéb vallású családok is betelepültek a faluba. Ennek megfelelően a temetkezési helyek is elkülönültek vallás szerint. Így külön részre temetkeztek a zsidó, a református és az evangélikus vallású családok.

Nagyobb falvakban, városokban fallal körülvett külön zsidó temetőt találunk, ahol ilyen nem volt, ott a temető szélén, sarkában, elkülönítve temetkezettek.

Megmutatta a felekezeti különbséget maga a sír is.

Napjainkban nagyon sokan járnak külföldre, különösen a szomszéd országokba. Eszébe jut-e valakinek, hogy a nevezetességek, majd az áruházi kínálat megtekintése után tegyen egy sétát a temetőben? Már egy rövid séta komoly tanulságokkal szolgálhat. Szélesíti látókörünket, jó és rossz példák egész sokaságát láttatja velünk, hiszen külföldön mindenki nyitottabb szemmel, élesebb kritikával járkel. Egy nép kulturálságára nemcsak az illemhelyek tisztaságából következtethetünk, legalább olyan jó támpontot adnak a temetők is

A kisszékelői régi temetőben a fakivágást és bozót irtást a Kisszékelői Kulturális Egyesület szervezésében 2006 tavaszán kezdtük. Ezen a napon több mint ötvenen vettünk részt a munkában. Idős, 80 éves emberektől a tizenéves fiatalig. A helyben lakó, az elszármazott, a magyar és a német kisszékelői emberek.

A nehéz munkát hol több, hol kevesebb résztvevővel két éven keresztül végeztük.

Nagy örömmel tapasztaljuk, hogy egyre többen keresik fel az eddig nehezen megközelíthető sírokat. Új keresztelőkkel jelölik meg őseik nyughelyét, ápolják gondozzák a sírokat. Egyre többen látogatják gyermekeikkel, unokáikkal a régi temetőt, melybe közel száz éven keresztül temetkezett a falu.

Őseink iránti tiszteletből és azért, hogy gyermekeinknek példát tudjunk mutatni, ne hagyjuk, hogy az erdő a jövőben ismét visszafoglalja a temetőt.

EGYESÜLETI HÍREK

Helytörténeti kiállítás

A régi iskolaépület helyiségeinek kifestése elkészült. Az Önkormányzat közcélú munkásai szépen felújították a termeket. A Kulturális Egyesület az Önkormányzattól használatra átvesz két helyiséget az értéktárnak, két helyiséget pedig irodának. Így a helytörténeti értéktár működésének alapvető feltétele, a helyszín rendelkezésünkre áll. A kiállítás anyagának gyűjtését a 2009. november 14.-ével kezdődő hétvégétől megkezdjük.

Bár a múlt emlékeiből már számos tárgy elkerült, elpusztult, kérjük az olvasók segítségét a gyűjtemény létrehozásában. Várunk használati tárgyakat, képeket, porcelánokat, üvegeket, bútorokat, dokumentumokat.

Aki otthonából fel tud ajánlani megőrzésre méltó tárgyakat, kérjük készítse elő a gyűjtésre, illetve jelezze nekem.

Az Egyesület hosszú távon vállalja a gyűjtemény helyben maradását, gondozását, bemutatását.

Kilátó, tanösvény

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnak a vidéki örökség megőrzéséhez igénybe vehető támogatására az Egyesület pályázatot nyújt be. Pályázati cél a Dukai kilátó megépítése és Kiszékely természeti értékeinek megismerését, felfedezését segítő tanösvény kialakítása.

A tanösvények a turizmus, idegenforgalom és az oktatás, környezeti nevelés céljait szolgálják. Az ismeretszerzést a kiránduló útvonalakon tájékoztató táblák segítik. A látnivalók kirándulásvezetőfüzetben kerülnek ismertetésre.

A tanösvény egyedi jelzését szolgáló jelképére, logójára a helyi lap következő számában fogunk pályázatot kiírni gyermek és felnőtt kategóriában.

Akinek javaslata, ötlete van az útvonalakkal, a terepi ismeretterjesztéssel, a tanösvény nevével, jelével kapcsolatban, azt szívesen fogadjuk.

Pajor Ágnes elnök

Kiszékelyi Kulturális Egyesület

Vége a nyárnak és nyakunkon a tél. A hidegebb hónapokban jobban oda kell figyelni a megfelelő vitamin bevitelre. De tudjuk-e, hogy valójában mire van szükségünk?

A vitaminok olyan tápanyagok, melyek energiát nem szolgáltatnak, de mégis elengedhetetlenek a szervezet zavartalan működéséhez. Nagyon fontosak az A, C, illetve a folsav néven ismert B9 vitaminok.

Azt, hogy mennyi tápanyagra van szüksége a szervezetünknek, több dolog is befolyásolja. Aki sportol, vagy rosszabb esetben dohányzik, alkoholt fogyaszt, folyamatos stressznek van kitéve (elég sokan vagyunk), több vitaminra van szüksége.

Télre inkább a C vitaminban gazdag zöldségek illetve gyümölcsök ajánlottak.

Ilyenek például:

Csipkebogyó: a rózsafélék családjába tartozik, cserjés növény. A bogyóból készült tea influenzás időszakban, meghűlés esetén rendszeresen fogyasztható. Ismeretes a gyógyhatása vese- és hólyagbántalmakra, bélhurut és hörgőhurut esetén. Az emésztést is javítja, gyenge vizelethajtó tulajdonságú. Ízjavító hatása miatt gyógynövény-keverékekben, gyümölcs-teákban alkalmazzák.

Kivi: a hetvenes években még nem volt

Hogyan készítsük fel szervezetünket a télre?

ismert, mára azonban egyre nagyobb népszerűségnek örvend ez a lédús, íze az egresre emlékeztető egzotikus gyümölcs. Magas C-vitamin tartalma miatt elég 1-2 darabot elfogyasztani naponta, hogy az ajánlott felnőtt vitamin-bevitelt fedezze. Jelentős mennyiségű magnéziumot, vasat, és káliumot tartalmaz. És a végére egy kis érdekesség: a kivi nevét Új-Zéland címerállatának a "kiwi"-nek köszönheti. Feltehetőleg egy amerikai gyümölcskereskedő a névadó, akinek a gyümölcs szőrös külső ruházata láttán e futómadár jutott eszébe.

És még miben van a legtöbb C-vitamin?

Zöldpaprika, ecetes paprika, torma, friss brokkoli, padlizsán, kelbimbó, friss narancslé, friss citromlé, narancs, vöröskáposzta, csipkebogyó dzsem, fejes káposzta, metélőhagyma, csalamádékonzerv, citrom, mandarin, grapefruit, kínai kel, póréhagyma.

Úgy gondolom a felsoroltak közül sokat a saját kis kertünkben is megtalálunk, szóval bátran fogyasszuk ezeket a zöldségeket, gyümölcsöket. Mindamellet még finomak, még egészségesek is.

Cseke Veronika

KICSI FALUNK

Felelős kiadó:
Keresztes László és
Pajor Ágnes

Szerkesztő:
Lelkes Györgyné
Lelkes György

Elérhetőségünk:
7082 Kiszékely,
Szabadság u. 2.
kicsifalunk@freemail.hu
(06-74)-403-144